

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi P. G. i M. G.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. akt
VIII ACa [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 17 grudnia 2025 r.,

oddala skargę.

Tomasz Demendecki Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

I.

I.1. 13 czerwca 2025 r. (data stempla pocztowego) P. G. i M. G. (dalej także: Skarżący)
wnieśli skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej, w
której domagali się:

1. stwierdzenia, że w postępowaniu sądowym zawisłym przed Sądem Apelacyjnym
w Warszawie, VIII Wydział Cywilny pod sygn. akt VIII ACa [...] (uprzednio: VI
ACa [...]), nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. wydania organowi rozpoznającemu sprawę zaleceń do podjęcia w wyznaczonym
terminie odpowiednich czynności zmierzających do możliwie jak najszybszego
zakończenia postępowania;

3. zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz Skarżących kwoty po 2.000 zł;
4. zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz Skarżących zwrotu kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu Skarżący wskazali, że w sprawie wystąpiła nieuzasadniona beczynność sądu.

I.2. W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

II.

II.1. 19 października 2020 r. P. G. i M. G. wnieśli pozew przeciwko S. B. P. S.A. z siedzibą w W. Postępowanie toczyło się przed Sądem Okręgowym w Warszawie pod o sygn. akt I C [...].

II.2. 27 października 2023 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok w sprawie o sygn. I C [...]. Strony postępowania odpowiednio 12 lutego 2024 r. i 19 lutego 2024 r. wniosły apelację od ww. wyroku.

II.4. 13 lutego 2024 r. akta sprawy wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Tego samego dnia sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie sędziego. Kolejnego dnia wydano zarządzenie o zarejestrowaniu w repertorium ACa o zawiadomieniu stron o składzie sądu.

II.5. 20 stycznia 2025 r. zarządzono zakreszenie sprawy w VI Wydziale Cywilnym Sądu Apelacyjnego w Warszawie i zarejestrowanie sprawy w VIII Wydziale Cywilnym.

II.6. 3 lutego 2025 r. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wpłynął wniosek Skarżących o niezwłoczne podjęcie czynności w sprawie. Na podstawie zarządzenia z 28 czerwca 2025 r. pełnomocnik Skarżących został poinformowany, że czynności podejmowane są zgodnie z kolejnością wpływu sprawy do referatu.

II.7. 7 lipca 2025 r. wydano zarządzenie m.in. w przedmiocie przedstawienia akt sprawy sędziemu referentowi celem ustalenia wartości przedmiotu sporu.

II.8. 4 listopada 2025 r. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wpłynęło oświadczenie Skarżących o cofnięciu apelacji wraz ze zrzeczeniem się dochodzonych roszczeń oraz z wnioskiem o umorzenie postępowania. Tego samego dnia wydano postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania oraz kosztów postępowania.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

III.1. Według art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023 poz. 1725, dalej: u.s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

III.2. W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć

wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodejmowaniu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

Podobnie przesłanki stwierdzenia przewlekłości postępowania określa ETPC, który ocenia, czy przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona, w świetle szczególnych warunków sprawy i przy uwzględnieniu takich kryteriów, jak skomplikowanie (stopień złożoności) sprawy, zachowanie stron i organów prowadzących sprawę oraz znaczenia materii objętej skargą (zob. np. wyroki ETPC: z 14 stycznia 2003 r., skarga nr 39505/98, w sprawie W.M. przeciwko Polsce; zob. też M.A. Nowicki, Europejski Trybunał Praw Człowieka – orzecznictwo, Tom I – Prawo do rzetelnego procesu sądowego, Kraków 2001, s. 46 i n. oraz powołane tam orzecznictwo tego Trybunału, a także postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje przy tym, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w pierwszej instancji (zob. np. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 10 lipca 1984 r. w sprawie Guincho przeciwko Portugalii, nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 7 lutego 2006 r. sprawie Donnadieu przeciwko Francji, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 8 grudnia 1983 r. w sprawie Pretto i inni v. Włochy; skarga nr 7984/77, zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 stycznia 2023 r., I NSP 294/22; z 10 maja 2023 r., I NSP 35/23).

III.3. Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 13 lutego 2024 r. Tego samego dnia wyznaczono skład sądu do rozpoznania sprawy. Kolejnego dnia zarządzono wpisanie sprawy do odpowiedniego repertorium i zarządzono poinformowanie stron o składzie sądu. Kolejna czynność w sprawie została podjęta 28 czerwca 2025 r. kiedy to odniesiono się do wniosku Skarżących z 3 lutego 2025 r. o niezwłoczne podjęcie czynności w sprawie. 7 lipca 2025 r. referendarz sądowy zbadał apelację pod kątem wymogów formalnych. W konsekwencji wątpliwości co do prawidłowości oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia zarządził przedstawienie akt sprawy sędziemu referentowi celem poczynienia właściwych ustaleń w tym przedmiocie.

Mając na uwadze cele skargi, nie można nie zauważyć, że Skarżąca cofnęła pozew, zrzekła się roszczenia w całości oraz złożyła wniosek o umorzenie postępowania (pkt II.8).

Zauważyć należy, że czas trwania postępowania apelacyjnego oraz przedstawiony wyżej opis czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w Warszawie należy stwierdzić, że czynności te podejmowane są w racjonalnych terminach, uzasadnionych koniecznością rozpoznawania spraw według kolejności wpływu. Nie bez znaczenia jest przy tym, że strony postępowania same wpływały na czas trwania postępowania poprzez nienależytą staranność w zakresie wymogów formalnych apelacji, co tamowało przebieg postępowania. Jednocześnie nie sposób wymagać od sądu, że czynności w sprawie będą podejmowane natychmiast. Sąd Najwyższy zauważa nadto, że postępowanie apelacyjne toczyło się zaledwie 21 miesięcy, zaś w obu instancjach nieco ponad 5 lat. Nie można zatem uznać, że trwało ono nadmiernie długo wedle standardów orzecznictwa międzynarodowego przywołanego w pkt III.2. niniejszego uzasadnienia.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

sk

[a.1]